Rimaszombat 1916. aprilis 9. Megjelenik minden vasárnap. 15. szám. — XXXVII. évfolyam.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi, megyei és községi érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Tompa Mihály-utcza 10. sz.
Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.
Telefon-szám: 52. Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:
GÁL ISTVÁN.
Kiadó laptulajdonos:
ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés dija:
Egész évre . . 10 korona. Félévre . . 5 korona.
Vármegyei körjegyzőknek, tanitóknak és községi elöljáróságoknak egész évre . . . . . 8 korona.
Egyes szám ára: 20 fillér.
A hirdetés dija:
Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . 20 fillér.
Nyilttér sora . . . . . 50 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.
A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Könyvet a harcztérre.

Minél tovább tart a háboru, annál sürübben hallható a harcztéren lévő katonák kérő szava, hogy küldjünk nekik olvasni valót a lövészárokba. A könyv a legjobb eszköz arra, hogy összeköttetést teremtsen a messzi idegenben táborozó katona és szülőföldje között. A katonai parancsnokságok ismételten megállapitották, hogy az olvasás feltünően jó hatással van a magyar csapatok szellemére, mert a pozitiós harcz egyhangusága közepett is megvédi őket a fásultságtól és fokozza lelki erejüket.

Mivel a csapatok eddig csak szórványosan és rendszertelenül tudtak magyar könyvekhez jutni, az országos Hadsegélyző Bizottság és a Vörös kereszt egylet közös mozgalmat inditanak oly czélból, hogy az ellenség előtt álló magyar katonákat rendszeresen ellássák olvasmányokkal.

Tisztelettel kérjük a vidéki magyar sajtót és a müvelt olvasó közönséget, amely a háboru folyamán már annyi megkapó jelét adta nagyszerü áldozatkészségének, hogy támogasson minket hazafias, emberbaráti és kulturális szempontból egyesült fontos vállalkozásunkban. A közös nagy czél érdekében szükség van erre az ujabb áldozatra is.

Mindenkinek vannak otthon könyvei, füzetei és képes ujságjai, amelyek régóta érintetlenül és haszon nélkül hevernek a polczokon és amelyek valódi kincsecsé lesznek, ha a harcztéren lévő katonák kezébe kerülnek.

Tisztelettel és hazafias bizalommal kérjük Magyarország nemes érzésü hölgyet és lelkes tanuló ifjait, hogy gyüjtsék össze otthon és ismerőseik körében az ilyen nyomtatványokat és ajánlják fel a harczoló katonáknak.

A nagylelkü adományokat a *Szeretetadomány osztály Budapest, V., Lipót-körut 1. szám* veszi át és továbbitja az ellenség előtt álló csapatoknak. A kir. pósta dijmentesen szállitja a küldeményeket, ha a csomagra ráirjuk, hogy *„Szeretetadomány a harcztéren lévő katonáknak, portómentes.“*

Amit erre a czélra áldozunk, azt Magyarország fegyverben álló ifjuságának adjuk, a nemzet virágának, amely csodálatos áldozatkészséggel védi meg hazáját és mindannyiunk életét és vagyonát.

Az Országos Hadsegélyző Bizottság és a Magyar Szent Korona Országainak Vöröskereszt Egylete megbizásából:

Herczeg Ferencz.

A gömöri hivatalok és a háború.

II. Az alispán hivatala.

A második tekintetünk essék a vármegye első tisztviselőjének: *Lukács* Géza, alispánnak hivatalos helyiségébe, amely a vármegyeháza balfrontján helyezkedik el.

Nem nézzük ez alkalommal az egész alispáni hivatal hatalmas szervezetének háborus munkáját és ténykedését, az jövő számunkban kerül sorra.

Most arról az erős gyakorlati érzékek, tudást és rátermettséget kivánó munkáról akarunk röviden beszámolni, amely az alispán hivatalos szobájában, a háboru nehéz hónapjai alatt lefolyik s amelynek eredményei világában az alispán alakja elénk tünik. Az izléssel, elegáns egyszerüséggel berendezett alispáni dolgozószoba, amelynek két iróasztalán mesteri rend és pedantéria beszél az emberük egyéniségéről s amelynek falán meleg világitásu és hangulatu képek barátságos tónust adnak szerte — a háboru alatt fokozottabb mértékben lett központja a vármegyei közigazgatás erősen lüktető életének.

Az alispáni állás a sok tekintetben uj problémák és uj teendők elé állitott közigazgatás élén sok felelősséget és még több intéző képességet kiván viselőjétől s *Lukács* Gézában — ugy is, mint a háborus vármegye alispánjában — tökéletes megtestesülést talált.

Lukács Géza a munka létráján, a tudás szárnyaival s az egyéni kvalitások erején emelkedett a vármegye illusztris helyére s az utolsó időkben — sajnos — gyakrabban jelentkező betegsége daczára erős kézzel és egyéniségének erejével tudja irányitani minden tekintetben a megye életének menetét.

Hivatalos helyisége azonban nemcsak központja a gömöri közigazgatásnak, ahol a hivatalos posta, a távbeszélő szálain s a központi tisztviselők referádái nyomán összefutnak a vármegye minden ügyei, hanem gyakran stácziója sok panaszos embernek és asszonynak, akiknek sorsa és élete belekerült a közigazgatás vágányai közzé.

Az alispáni állás a háboru alatt sem lett aktákat feldolgozó tisztviselő főnökké, hanem ma is egy reprezentácionális tisztség, amelynek hivatása az irányitás s éles szemmel való felügyelet a vármegye községei és városai élete fölött. Mindazonáltal, ha magunk elé tesszük azokat a tartalmas és gyakorlati szempontból igen becses jelentéseket, amelyeket a vármegye alispánja havonként a vármegye közigazgatási bizottsága elé s negyedévenként a vármegye közönsége elé terjeszteni szokott, Lukács Géza ugyis mint a hivatalos élet stilusának első mestere áll előttünk.

A háboru ezer uj nüanszokat állitott be a vármegyei közigazgatás levegőjébe, a háborus rendeletek hatalmas kötetei nyomán óriási horizontja nyilik meg az uj tennivalóknak s ezen uj keretek közzé a régi munka tapasztalataival és tekintélyével fiatalos hajlékonysággal tudott beleilleszkedni a vármegye alispánja s az ő fejének intéző gondolatai nyomán a közigazgatás egész menete.

A háboru nem teremtett uj Lukács Gézát, de öregbitette a réginek pozicióját, tekintélyét,

A „Gömörmegyei Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság“ Rimaszombatban elfogad: takarékbetéteket a legmagasabb kamatozás mellett.
A „Magyar Általános Hitelbank“ érdekkörébe tartozván, dijmentesen közvetit hadifoglyok részére pénzküldeményeket.

Jelen számunk 8 oldal.

egyéniségének sulyát és szinvonalát! — Hogy Lukács Géza páratlan tisztviselő, annak tanujelét adta évtizedekre nyuló megyei szolgálata alatt, hogy ideális hivatalfőnök, azt beigazolta a ránkszakadt háboru zavaros érája.

Nem réme a tisztviselőinek és alkalmazottainak, nem áll pont nyolczkor órával a kezében a Tompa térre néző ablakánál s nem hajszolja az akták czirkulusait — mégis rend, pontosság és — amennyire emberileg lehető — gyorsaság uralkodik abban a hatalmas fehér épületben, amelynek kapuhomlokzatán két nagy bajuszu császár-hajdu van kőbe faragva a vármegye czimere mellett s amely épületnek hivatalos szobái felett ott lebeg az ő személyének és egyéniségének lelke és tekintélye.

Hogy a vármegyei közigazgatás igen erősen megcsappant tisztviselői létszám mellett is oly mintaszerü rendben müködik, mint ma, az kétségkivül érdeme a tisztviselői karnak, amely nem ösmer lehetetlenségeket, amely erejének minden megfeszitésével küzd az itthoni front élén, de sokszorosan érdeme annak az őszülő fejnek, amelynek gondolatai és munkája szerint dolgozik a sok fiatal kéz s amely hamuszürkén is hozzátud fiatalodni a nagy idők fiatal eszméinek és törekvéseinek levegőjéhez...

A háboru az alispán kettős hivatalos szobájában folyó munkát megsokszorozta, de egy egész ember energiájával találkozva kontrasztot egy pillanatra sem okozott.

A mozgósitást elrendelő távirattól kezdve, a lisztért hadakozó táviratok tömkelegéig, a segélyért panaszkodó asszonynépség türelmetlen járásáig sok hosszu hónap telt el, sok emberi energia lankadt össze, sok élő sziv lett hidegen halott, de a gömöri vármegyeháza bal első emeletének négy ablaka mögött egy pillanatra sem veszett el az az ősenergia, amelyet talán a faj érlelt meg ily hatalmassá, talán az idők munkája edzett meg ily vértezetté, talán a tehetség tüze tartott meg ily érintetlen épségben.

Ki tudná ezt eldönteni?!... Gömörnek az a fő, hogy épségben meg van és rajta van a bélyege az ő irásán épen ugy, mint a gömöri közigazgatás legapróbb embereinek munkáján.

Városi közgyülés.

Rimaszombat r. t. város képviselőtestülete e hó 4 én (szerdán) Dr. Kovács László polgármester elnöklete alatt rendkivüli közgyülést tartott.

A közgyülés összehivását az tette szükségessé, hogy a belügyminiszter a katonai beszállásolások ismert kártalanitási ügyében Gömör-Kishontvármegye törvényhatósági bizottsága által hozott határozata ellen a város polgármestere által beadott felebbezéshez a közgyülés jóváhagyását kivánta.

Tárgysorozat előtt Dr. Kovács László polgármester fájdalommal jelenti be a közgyülésnek, hogy Hizsnyan József, városi adótiszt, ki mindjárt a háboru kezdetekor, mint tartalékos zászlós vonult hadba, a harcztéren szerzett sulyos betegségében f. hó 3 án hősi halált halt. Meleg hangon emlékezik meg Hizsnyan Józsefről, ki első áldozata a háborunak a városi tisztviselők közül s inditványára a közgyülés elhatározta, hogy emlékét jegyzőkönyvében megörökiti, temetésén testületileg vesz részt s koporsójára koszorut helyez.

A tárgysorozat pontjainak tárgyalása során a közgyülés magáévá tette a katonai beszállásolások ügyében a polgármester által beadott felebbezést.

A katonai sirok fenntartása és gondozása ügyében a kassai katonai parancsnokságnak az alispánhoz intézett átirata értelmében a közgyülés kimondotta, hogy a háboruban sebesülés vagy betegség következtében hősi halált halt katonák részére a város közönsége ingyen sirhelyet ad s a katonai sirok fenntartását és gondozását hazafias kötelességének tartja és egyszersmindenkorra magára vállalja. A háboru befejezése után a katonai sirok elkeritéséről és közös emlékoszloppal vagy emléktáblával való megjelöléséről gondoskodni fog s a városi tanácsot már most utasitja, hogy ezen intézkedések foganatositására annak idején tegyen a közgyülésnek javaslatot.

Az egyes alapok, valamint a városi pénztár és gyámpénztár negyedévi vizsgálata ügyében intézkedett még a közgyülés.

A közgyülési jegyzőkönyv hitelesitésére Zachar Gusztáv, Varga István, Stolcz Zsigmond, id. Rábely Miklós, Benyó Béla és Rónay Gyula kérettek fel.

Világháboru.

Hogy a világháboru kritikus pontra jutott, azt mindnyájan érezzük, de azt is érezzük az események haladásából, hogy nem könnyen jut át a krizisen. A válságos helyzet abban áll, hogy az entente-hatalmak, különösen a nyugatiak érezve, hogy a végső veszedelem bekövetkezéséről van szó; mindent elkövetnek és pattanásig feszitik a hurokat, csakhogy a veszedelmet elhárithassák. Franczia ország hadseregei igazán lépésről-lépésre hátrálnak a verduni fronton, összeszedik minden erejüket és elismerésre méltó bátorsággal állanak helyt, már a meddig állhatnak a sulyos harczokban, próbálkoznak ellentámadásokkal is, de a német erő vaskövetkezettséggel szoritja vissza őket egyik erődtől a másikig, egyik dombtól a másikig, egyik sáncztól a másikig. Eszünkbe jut a jobb sorsra méltó franczia katonák visszavonulásánál a hajdani római légiók hősiessége, a melyek szembenézve lassan vonultak vissza a legyőzhetetlen erő elől. A franczia katonaság tudja, hogy Verdunnél Párist és hazájának egész belsejét védi s ezért állanak helyt olyan szivósan lépésről-lépésre.

Másrészt pedig az angol furfang mindent kieszel, a mi a németeknek árthat és a mi a háborut rájuk nézve kevesebb véres áldozattal befejezhetővé teszi. Ezért gondolták ki az északi semleges államok és különösen Hollandia szorongatását, hogy ez a nagy gyarmatokkal és virágzó kereskedelemmel rendelkező állam ne szállithasson Németországba élelmiszert és másféle czikkeket. Ez idő szerint azonban a kis semleges állam öntudatosan ellenáll a nyomásnak és nem akar szegény Görögország sorsára jutni.

Az entente államai belátták már, hogy egyenes, becsületes uton, hadi erővel a helyzetet meg nem tudják forditani,

TÁRCZA.

Gömöriek

dr. Berend Miklós, harcztéri naplójában.

A könyvesboltok tarka czimfedelekkel teli kirakatába egy könyv került e héten, amelynek czimlapját vörös levegőjü kép disziti, mely fekete fenyők s egy szuronyos népfölkelő árnyékszerü alakját önti körül.

Dr. *Berend* Miklós hadi önkéntes honvéd törzsorvos harcztéri naplója ez a könyv, amely a magyar honvédség, de főkép az 5. honvéd huszárezred háborus történetéből tartalmaz értékes és sok tekintetben reánk nézve is érdekes adatokat.

A száraz tények naplószerü leirásából hatalmas eposz nő az olvasó ember szeme elé — eposz a magyar honvéd s az ötös honvédhuszár glóriás dicsőségéről, amelybe egy-egy szállal belefüződik a rögös Gömör egyik-másik fia is.

Ezeket kapjuk ki a vastag könyvből s ide irjuk:

A háboru elején a déli harcztérre küldték dr. Berendet s hosszabb ideig volt Zimonyban. Az 1914. év október hó 20-iki naplójában a háborus Zimony kávéházi életéről ir s itt botlik bele a szemünk az első gömöri névbe:

„Van itt valóságos igazi kávéház is. Itt találkoznak a tisztek és itt van *Hámos* bátyánk ő méltósága, a fő-fő magyar komitácsi, aki miután a háboru elrontotta az idei őszi vadászatát, 2 Mannlicher karabéllyal, egy jó prizmás távcsővel, meg egy gyönyörü csibukkal minden éjjel a lövőárokban passziózik.“

Azután felkerül az orosz harcztérre s ott az 5 ik honvéd huszárezrednél teljesit szolgálatot. Leirja az ezrednaplója s a résztvevő tisztek elbeszélése nyomán a hires sztojanovi rohamot, amelyben megemlékezik *Máriássy* László főhadnagy bravuros felderitéséről s arról a jelenetről, amikor „ádáz viaskodásban“ megsebesült Máriássy is. A hős főhadnagy nevével még egyszer találkozunk könyve hasábjain, 1915. évi február tizediki naplójában szomoruan ir arról, hogy Máriássy sulyos tifusz betegen elkerült a harcztérről.

1915. évi márczius hó 17-én irt naplójában a vele egy hadosztályban küzdő 16 os honvédek egy hős rohamát irja le Staszkovszka mellett, amikor *Sáfrány* őrnagy a 437-es magaslatot lendületes rohammal elfoglalta.

Legmeghatóbban ir a hősi halált halt *Várady* Dani elestéről és temetéséről, és pedig naplójának 1914. november 30-án irt lapján *Füzesséry* Sanyi elbeszélését közli le:

„Ilyen csunya, szeles, esős délután volt, amikor szegény Várady Dani kapitány elesett Jalinka mellett a stryzovicei harczban. Egy szekérre tettük, ott volt délutánig, este aztán eljöttünk egy majorba. Zugott a szél, dudált, sipolt és rázta a házat; mellettünk dobogtak a lovak és szegény Dani künn feküdt a szekéren; jól betakarva. Az egyik kis szobába mi bezsufolva mind és köztünk ácsolták az utászok a koporsóját, a ház oldaláról leszakitott deszkákból. Amig meg rákerült a sor egy deszkára, addig ettünk rajta. Közbe-közbe egyikünk fölállt és kinézett mértéket venni, hogy jó lesz-e már... Ettünk, mintha soha nem ettünk volna eddig életünkben — igaz is, hogy két napig nem értünk eddig rá — pedig hogy szerettük szegény Danit és hogy fojtogatta a keserüség a torkunkat! Emlékszel e Lajbis?“

„— Hogy emlékszem-e? A halálos ágyamon sem fogom elfelejteni“ — sóhajt egyet Havasi „Lajbis“, az ezredsegédtisztünk. — Szakadt másnap az eső, mikor kimentünk arra a kis erdőtisztásra — nem volt nagyobb, mint egy szoba — ahol az utásszakasz megásta a sirját. B... tábornok beszélni akart, de csak sirni tudott, Hegedüs sirt és beszélt, köröskörül dörgött az ágyu; félig körül voltunk fogva s csak annyi időnk volt még, hogy egy-egy borókabokrot ültessünk mindegyik fa elé és rávágassunk egy keresztet minden fára. Meg lehet azt majd ismerni öt év mulva is, aztán mentünk keresztülvágni magunkat!“

Egy másik helyen, mikor Stryzovicéről ir igy emlékezik meg:

„Itt esett el az ezred egyik legvitézebb kapitánya, Várady Dani, akit mindenki imádott. Szegény Várady mindig künn állt, sohase bujt el, sohase fedezte magát. Dzibulkinál, mikor tüzérségi fedezet volt, ugy állt ki, hogy őt lőtték az orosz ágyuk, nem a tüzérséget és altisztjei erővel se birták védettebb helyre behuzni, mert hát „Várady Danit nem fogja a golyó!“ Stryzovicánál megfogta. — Este visszamentek Winuslowra, ott temették el ágyuszó kisérettel.“

Ezek a gömöri sziveket érdeklő részletek, a többi naplóoldal is teli van értékes és hangulatos képpel, amelyek arról az ezredről mesélnek, ahol sok gömöri fiu vére omlik s ahová sok sóhaj száll rózsaszinü kártyákkal együtt a gömöri hegyek és sikok világából.

azért azon mesterkednek, hogy mégis kevesebb veszteséggel huzhassák ki magukat. Azt sem mondhatják már, hogy az országok népei ott állanak a vezetők mögött, mert nem csak Oroszországban vannak lázongások és forrongások, hanem Anglia, Francziaország és Olaszország népei megmozdultak s az ellenzéki pártok néha nyiltan követelik már a háboru befejezését; de ez most igen nagy felelősség terhét róná azokra, a kik a háborut meginditották. Ezért kapkodnak most mindenhez, az utolsó szalmaszálhoz is, hogy saját bőrüket megmenthessék.

Verdun előtt a francziák hátrálnak, de lassanként elfogy lábuk alól a talaj s minden oldalon ott lesznek a németek félelmes ágyuikkal a vár közvetlen közelében.

Legutóbb a Maastól nyugatra egy érintetlen frontszakaszon nyomták hátra a németek a francziákat Haucourt és Bethincourt között s ezzel teljessé tették a nyugati hadállások kapcsolatát.

Legujabb jelentés szerint Haucourt falut is elfoglalták.

A Maastól keletre Douaumont és Vaux környékén a francziák erős ellentámadásokat inditottak s Vaux falu egy részét is megszállották, de a németek visszaverve a támadásokat, hadállásaikat kiterjesztették a Caillette erdő erőditményeire is.

Az angol fronton is hullámzottak a harczok, ágyuzások, robbantások kiséretében.

Angolországnak közelebbről volt alkalma a háboru pusztitásait megismerni. A tengeralattjárók jóval több hajóját sülyesztették el mint régebben, a Zeppelin léghajóraj pedig egymásután négyszer bombázta az angol partokat a Themse torkolatától föl Skótország nagy városaiig és sok kárt okoztak s valószinüleg még nagyobb rémületet a szigetország lakosainál.

Ez az együttes háromszoros támadás: a szárazföldön, a tengeren és a levegőből kitartóan folytatva olyan hatással lehet, a mit az angol idegek sem tudnak sokáig kitartani.

Az olasz harcztéren erős tüzérségi tevékenységet jelentenek a doberdói fensikról és Tirol déli részeiről, az Adamello hegyekben pedig csapataink megszállották a határhegység gerinczeit. A multkor az olasz repülők Laibachban, Adelsbergben s Triesztben tettek látogatást; a mi repülőink viszonzásul Anconát pusztitották, különösen vasuti állomását és katonai épületeit s bámulatos hősiességgel mentette meg két magyar repülő veszélybe jutott társait.

Az orosz frontról kevesebb jelentés érkezett, mindössze Vidsynél, a Naroc és Viszniev tavak között ágyuzták az oroszok Hindenburg frontjait.

A Balkánon elcsendesültek a harczok, csak Szaloniki körül fenyegetőzik az entente nagy müveletekkel. Nem lesz-e bluff a nagy fenyegetésekből, mint eddig is? majd meglátjuk.

Azsiában elcsendesült az orosz offenziva, sőt a törökök jelentettek némi előnyomulást.

Az egész világ csendben várja a világháboru nagy eseményeinek fejlődését, a melyekről az a nézet alakul ki ellenséges körökben is, hogy nem tarthatnak már sokáig.

Egy nagyjelentőségü memorandum.

Hogy e világon minden túléli magát! Egy hir futja végig napilapjaink hasábjait, a mely felekezeti külömbség nélkül meginditja minden hazafi lelkét hazánkban. Ez a sárospataki kollégium tanári karának memoranduma, amelyben a sárospataki főiskola teológiai és jogi fakultásának Miskolczra való áthelyezését ajánlják a tiszáninneni református egyházkerületnek.

Bizonyosan nem volt ez könnyü föladat a nagyérdemü testületnek. Hiszen tekintve a főiskola érdemteljes multját ugy nemzeti, mint közmüvelődési tekintetben, tekintve a hozzátapadt nagy kegyeleti hagyományokat: ezen elhatározásra csak magasabb közérdek birhatta rá. Azt mondtuk, hogy ezen memorandum felekezeti külömbség nélkül minden magyar hazafinak a lelkéig ért. És ez igy van, mert nem felekezeti iskoláról esik itt szó, hanem azon megbecsülhetlen szolgálatokról, amelyek négyszázados multjához tapadnak a magyar hazafiság és kultura érdekében. Ha azonban ebben feltétlenül igazunk van is; abban, hogy e világon minden túléli magát, csak részben van igazunk. Mert a sárospataki alma mater *„csak lokálisan“* élte tul magát; de az áttelepités se változtat annak a szellemén, amely hazánknak a nagy Vayakat, Kazinczy Ferenczet, Fáy Andrást, a deli testőr Bessenyeyt, a nagy jogtudós Kövyt, Kazinczy Gábort és Kossuth Lajost adta és külön a református egyháznak adta a valódi apostoli szellemü Apostol Pál és Zsarnay Lajos püspököket, a két nagy esperest: Hegedüs Lászlót és Szentpétery Sámuelt és mindezek felett a mi Tompa Mihályunkat stb. Ezen éltető szellem épp ugy fog az idők végéig hatni, alkotni és gyarapitani Miskolczon; amint négyszázadig áldásosan hatott Sárospatakon. A sárospataki alma matert nem a nemzet vesziti el az átköltözéssel, csak egyedül a Bodrogparti szürke kis város. Hiszen minden kegyeletes érzésünk daczára Sárospatak iránt, bár már régen megtörtént volna ez az átköltözés. A sárospataki főiskola megtette kötelességét a tudományos kiképzés terén. De ne ámitsuk magunkat, a kor és a czivilizáczió feltartóztathatlan haladása a tudományos kiképzésen kivül egy más kiképzést is elkerülhetlenül követel: *„a társadalmit.“* Erre kis város — bármily tiszteletreméltó multja van is — képtelen. Magam is jártam Sárospatakon és bizony ezen irányban nagyon szomoru tapasztalásaim voltak. Nem akarom Sárospatakot megbántani; de kérdem: *„hogy lehessen társadalmi nevelés ott, ahol alig van müvelt társadalom?“* Ma talán szaporodott ez a szolgabiróságggal; de ezt leszámitva, ugy hiszem, hogy a lelkész és tanár urakkal s a városi tisztviselőkkel a magasabb müveltségü társadalom ma is jóformán kimerül. Hát ugyanezen szük körben hogy tegyen szert a társadalmi müveltségre az ifjuság tömege? Nem tudom, hogy van ma; de az én időmben ezen szük kör is nagyon összeszorult, mert Szeremley Gábor és Erdélyi János urakat kivéve, a többi tanár urak szalonja nem nyilt meg az ifjuság számára, vagy kivételesen csak olyanok előtt, akiknek czimerükben legalább ötágu korona volt, holott ezek legkevésbé lettek volna a társadalmi nevelésre rászorulva. *„Ma pedig már azt is méltán — minden honoráczión — feltétlenül megköveteli a világ.“* A kis városnak más átka is van. Hiányozván a lélekképző női társaság, az ifjuság — legalább az én időmben — a Patek uram korcsmájában, sőt más rosszabb helyeken keresett szórakozást. Üres frázis az, hogy nagy városban még több alkalom van a leromlásra. Van erre alkalom a kis városban is bőven, csakhogy még az alantasabb fajtából. A nagy városnak pedig kétségtelen előnye az, hogy a szegény ifju bő alkalmat talál a tisztességes mellékkeresetre.

Az a szellem, amely a sárospataki főiskolát áthatotta, Miskolczon is ugyanaz marad. Azon értékes alapitványok a szegény ifjak támogatására Miskolczon épp ugy értékesithetők, mint Sárospatakon. Mindenki meg lehet arról győződve, hogy — ne adja Isten, hogy szükség legyen reá — Miskolczról épp oly lelkesen menne az ifjuság a haza védelmére, mint ahogy mentek Sárospatakról 1848 ban a dicső vörössapkások.

Az pedig már csak igazán bárgyú frázis, hogy: *„az átköltözés durva sértés volna az ősök iránt tartozó kegyelet iránt.“* Szerintem a kegyelet hőmérője: *„nem a hol;“* hanem az, hogy: *azt ott gyakoroljuk, a hol a nagy ősök intenciójának teljesen megfelelni képesek vagyunk.“* Sárospatakon ma már ez lehetetlen; Miskolczon pedig lehetséges. Ugyanezért melegen üdvözlöm a derék tanári kar memorandumát.

Ne hunyjunk szemet afelett, hogy a sárospataki főiskola hallgatósága évről-évre fogyott, hogy azt elszitta Budapest, Kecskemét, Mármarossziget, Eperjes és Kassa. Nálam a felekezeti szempont mindig az utolsó; de ha valaki előtt az a fő, hát tisztelettel kérdem: mi haszon van abból, hogy a református ifjuságot elszivja Budapest, Eperjes és Kassa?

Az pedig talán szent igaz, hogy: *a Perényiek, Lorántfyak, Rákóczyak és Vayak iránt köteles kegyeletet puszta falakkal és üres termekkel gyakorolni abszolute lehetetlen!“*

Hanva, 1916. márczius 29.

A hanvai remete.

Sárospataki főiskola áthelyezése s Gömör.

(S. I.) A sárospataki főiskola Miskolczra való áthelyezése szerfelett érdekelheti Gömör- és Kishontvármegye egész közönségét. Az áthelyezés kérdését ezuttal csak egy szempontból mérlegeljük: nyujt e *előnyöket* a vármegye közönsége részére, ha Miskolczon hittudományi és jogi kar volna.

Azt hisszük, hogy tárgyilagos válasz csak az lehet: a főiskola áthelyezése jelentékeny előnyöket biztosit *a vármegye* részére. Az áthelyezés érzelmi részéről nem is szólunk. Kétségkivül szinte melankolikus érzéseket vált ki, ha nagy és diszes multu főiskolára az a sorsdöntő helyzet állott elő, hogy megmentése és régi nevének uj fénybe helyezése parancsolólag követeli az átültetést.

Hisz közismeretü, hogy a főiskolára a teljes elnéptelenedés szomoru veszélyes állapota sulyosbodik. Ennek oka, hogy Sárospatak lemaradt a világ országutjáról. Népessége kicsiny volta (9427 lakos) és ezzel kapcsolatban egy főiskola lüktető életmüködésének *feltételei* teljesen hiányzanak. Se jelentékeny intézménye, se hivatala, se gyárai, kereskedelmi és iparai, a melyek életet lehelnek egy városba, modernizálásának, korszerü kiépitésének biztositását képezi — nincs.

Ez idézte elő, hogy hazai akadémiáink között a sárospatakinak van a *legkisebb* népessége. Szerencsés gondolat tehát Miskolcz városába való áthelyezése.

Gömör és Kishont közönsége ismeri e várost, melynek a legutóbbi népszámláláskor már kereken 52000 lakosa volt, ugyhogy hazánk északi részén, Pozsonytól Mármarosszigetig, egy képzeletbeli vonalat huzva, ma a *legnépesebb város.* Lüktető eleven élet jellemzi és kitünő *vasuti góczpont,* melyen minden könnyen és olcsón elérhető (béke időszakát értve).

E pontban kapcsolódik egybe Gömörkishont közönségének *érdeke:* a főiskolának Miskolczra való áthelyezésébe. A vármegyéhez legközelebb ma a budapesti egyetemen kivül, a kassai és eperjesi akadémiák vannak. Tehát valljuk meg, a vármegye lakosságára nézve nehézkes az érintkezés.

Hogy Miskolcz mily közel esik Gömörhöz, annyira közismeretü, hogy nem kell kilométerekben feltüntetni. Hisz oly bőséges, olcsó személyszállitó vonatok állanak rendelkezésére. Még azt is felemlithetnők, hogy akár reggel belehetne jönni Miskolczra és este visszatérni. Főleg ha a miskolcz—füleki vasut *kettős vágány* lesz, a mi bevégzett tény. Akkor gyorsvonatok járnak és hasonlithatlanul megjavul a feled—tiszolczi, a bánréve—dobsinai s kapcsolatos vonalak menetrendje.

A főiskolának Miskolczra való helyezése tehát a gömöriek részére szerfelett megkönnyiti egy főiskola látogathatását s lehetővé teszi épen a kevésbé tehetősek részére gyermekeik

magasabb képzését. Nevelésük figyelemmel való kisérését, gondozást.

Lényeges segitséget nyernek ebben Miskolczon az összes hivatalok; intézmények és társadalom támogatása. Hisz a város nemcsak nagyszerü modern *főiskolai palotát* épit, tanszékeket állit fel, de bőven gondoskodik a város egész társadalma a hallgatók részére oly *mellékfoglalkozásról*, mely mellett az ifjuság látogathatja az akadémia előadásokat. Gömörből a mindennapi szükségletek ellátása nagy könnyüséggel megtehető. És általán erősebben megmarad a szülőházzal való kapcsolat, amelynek erkölcsi hatása szerfelett jelentős.

Akármely szempontból vizsgálja Gömör közönsége a sárospataki főiskolának Miskolczra való áthelyezését, a komoly vélemény leszürődés eredménye nem lehet más, mint az, hogy a vármegye melegen támogatja a messze, századok dicsőségébe visszanyuló főiskolának Miskolczon való megujhodásának nagy gondolatát és szivesen támogatja ezen történeti jelentőségü mozgalmat.

Sáros köszönete Gömörnek.

Kubinyi Géza vármegyénk főispánja, aki a *„Gömör Sárosért“* akcziónak lelkes és mint az eredmények mutatják, nagyszerü zászlóvivője volt tahvári és tarkeöi *Tahy* József sárosi alispántól a következő levelet vette:

Sárosvármegye alispánjától.

927—916. szám.

Méltóságos Főispán Ur!

Engedje meg, hogy a leghálásabb és igazibb köszönetet mondjak ugy Méltóságodnak, mint a kormányzata alatt álló nemes vármegye közönségének kegyes jóindulatáért, mellyel vármegyémnek oroszdulta vidékei részére 59.299 korona 46 fillérnyi összeget juttatni méltóztattak. A köszönetet ugy a károsult vidékek lakossága, mint egész törvényhatóságom nevében is kifejezem, melynek tudatában mindenkoron élni fog annak az igazi testvéri szeretetnek és jóságnak emléke, amellyel Gömörvármegye valósággal fejedelmileg elhalmozta.

Gömörvármegye lakossága büszke lehet fényes történelméhez méltó adományára, melyben annyi példája volt mindenkor az igaz önzetlen önfeláldozó és áldozatkész hazaszeretetnek.

A szükölködő, a gyenge segitésének az a szelleme, amelyet igazságos Mátyás királyunk oltott be egykoron Gömörvármegye nemes törzsébe, ismét kifejezésre jutott s a nemzeti érdekek szempontjából is gyönyörü termést fog hozni, azoknak a magyar nemzet ügyeihez való ragaszkodásában, akiknek a magyar társadalom jött nagy bajukban tevékeny és erős karjával segitségére, fényes jeléül annak, hogy a nemzet kész is, képes is megjutalmazni a hüséget s politikai érettségében s szivének nagyságában legfeljebb annyi külömbséget tesz a magyar és nem magyar ajku szükölködők között, hogy ezeket talán még jobban segiti. Természetesen, mindazokat a kivánságokat, amelyet Gömörvármegye Méltóságod 411—1916. számu átiratában kifejezésre juttatott, a legnagyobb örömmel teljesitjük, illetve vesszük figyelembe.

Fogadja Méltóságod s a nemes vármegye kiváló nagyrabecsülésünk kifejezését.

Eperjes, 1916. évi márczius hó 28 án.

Tahy József, alispán.

*

Meleg visszhangja ez a levél annak a szivdobogásnak, amely Gömörmegye közönségét a legszebb áldozatkészségre késztette.

Meleg kifejezője annak a szeretetnek, amelylyel ez a két vármegye egymás iránt viseltetik s amellyel egymás multját, nagyságát megbecsüli s jövőjét szépnek, nagynak akarja és szeretné látni.

A meleg hangu levelet szives szeretettel adjuk át a nyilvánosságnak, hadd érezze mindenki annak közvetlen érzéseit, aki fillérjével vagy koronájával hozzájárult a megujhodó sárosi falunk életének teremtő alapjához.

Hirek és vegyesek.

Biedermeier,

to intim, hangfogós érzések és édeskés dalok, halkszavu zongorák, halvány szinü kis virágok és polgári illatu kávét rejtő porczellánok kora, mit settenkednek a te vonalaid a ma hisztériás asszonyának ruháján?

Ugy-e, te is fel akarsz ébredni hosszu dermedtség után az áprilisi napfényben, amely ezüst csillogással ömlik, mint az akáczméz és mámorosan könnyüvé teszi a lelket, mint a pezsgő. Ugy-e téged is csalogatnak a szélben szaladó fehér felhők, a nyujtózkodó föld és a tiszta ég, amely mind olyan, mintha ezentul nem volna más, mint nyugodt, ragyogó és gyönyörü élet.

Ne ébredj fel, mert mind hazudnak. Ma nincs nyugalom, ma lázban van minden, ma együtt járnak az ébredés és halál, a fény és sötétség. A végletek világa van: a mai hang az ágyu hangja, a mai szin a tüz szine, a mai illat a hullák szaga, ma vas csörög a porczellán csengése helyett és mindez rendetlenül kavarog egy viharban. Ne ébredj fel, a vihar nem neked való.

És ha mégis életre kelnél és élni tudnál, hazugság, csunya hazugság volnál ebben a zürzavarban, hazugság volnál a mostani asszony feszült idegü testén, aki sir vagy kaczag, aki mélyen gyászos, vagy mélyen czinikus, akinek nem kellenek intim, hangfogós érzések és édeskés dalok, halk szavu zongorák, halvány szinü kis virágok és polgári illatu kávét rejtő porczellánok ...

... Biedermeier, sok tavaszt átaludtál már, aludj továbbra is. A te tavaszod nem jött el, nagyon nagyon messze van, vagy nem is fog eljönni soha ...

Személyi hirek. *Kubinyi* Géza vármegyénk főispánja feleségével 10 napi budapesti tartózkodása után e hó 5 én, szerdán hazaérkezett. — *Lukács* Géza alispán e hó 6 án hivatalos ügyben Ágostonlakra utazott.

Vaskoronarend egy gömöri századosnak. A király a Murányból származó *Przibislawsky* Ferencz 29. honv. gyalogezrednél beosztott 9. honv. gyalogezredbeli századosnak az ellenség előtt tanusitott vitéz és eredményes magatartása elismeréséül a hadidiszitményes 3. oszt. vaskoronarendet dijmentesen adományozta.

Signum laudis. Nemes podhrágyi *Podhrádsky* Antal 50. gyalogezredbeli hadnagy vitéz magatartásáért legfelsőbb elismerésben részesült.

Kitüntetés. Nemes podhrágyi *Prodhrádsky* Ernő százados, népfölkelésügyi tiszt a hadidiszitményes harmadik osztályu katonai érdemkereszttel lett kitüntetve.

Kitüntetett fiatal hadnagy. A dobsinai származásu *Poputh* Győzőt, aki az elmult évben került ki a Ludovika Akadémiáról mint hadnagy s aki jelenleg a 3-ik honvéd tábori ágyusezredben teljesit szolgálatot, az ellenséggel szemben tanusitott vitéz magatartása elismeréséül a signum laudist kapta.

Dr. Fáy István az „Érdekes Ujság“-ban. Az „Érdekes Ujság“ legutóbbi számában egy fényképfelvételt közöl, amelyen *Woyrsch* német vezérezredest magyar huszártisztek társaságában ábrázolja. A magyar huszártisztek között igen sikerült felvételben ott látjuk *dr. Fáy* István huszárzászlóst, vármegyei aljegyzőt is.

Előléptetés. Ifj. *Friedl* György, Friedl György putnoki gyárigazgató fia, a harcztéren zászlóssá lépett elő.

Kitüntetett 16-os honvédtisztek. Signum laudist kaptak az elmult héten *Breznay* Lajos és dr. *Gergely* Mihály főhadnagyok. *Fabrici* Béla főhadnagy és a cs. és kir. 4. csendőrzászlóaljhoz beosztott *Pacsanovszky* Sámuel 16. honvédgyalogezredbeli tartalékos hadnagy pedig a hadidiszitményes katonai érdemkereszt 3 ik osztályával lettek kitüntetve.

Bronz vitézségi érem. *Gömöri* Gusztáv 16 ik honvédgyalogezredbeli őrsvezető és *Istók* László 16 ik honvédgyalogezredbeli tizedes, vitéz magatartásukért a bronz vitézségi érmet kapták.

Katonai érdemkereszt. A király a háboruban kitünő szolgálatáért csanakfalvai báró *Láng* Boldizsár vezérkari testületi alezredest a hadiékitményes katonai érdemkereszt harmadik osztályával tüntette ki. A kitüntetettnek vármegyénkben előkelő rokonsága van.

Koronás arany érdemkereszt. A király az ellenséggel szemben tanusitott kitünő és önfeláldozó szolgálatai elismeréséül a dobsinai származásu dr. *Altstock* Artur 4 ik tiroli császár vadászezredbeli tartalékos segédorvosnak a koronás arany érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján adományozta.

Magas kitüntetés. *Helvey* Adolf, a cs. és kir. 5 ik gyalogezred alezredese az ellenséggel szemben tanusitott vitéz magatartása elismeréséül a vaskorona rend 3. osztályát a hadiékitménynyel kapta.

Helyettesités. A rimaszombati csendőrszárnyparancsnok tizennégy napi hivatalos távolléte alatt a szárny vezetését *Szepessy* Árpád m. kir. csendőrfőhadnagy vette át.

Katonai előléptetés. *Pólya* László zászlóst, gimnáziumunk volt derék növendékét, — akinek édesatyja a szépbokori pusztát bérli Rimaszombat és Osgyán között — nemrégiben hadnaggyá léptették elő.

Katonai személyiség városunkban. A kassai katonai parancsnokság rendelkezése folytán *Frankmann* alezredes csütörtökön és pénteken városunkban tartózkodott s az ide beosztott dr. *Jarmatzky* Sándor tart. huszárhadnagy, hadifogoly ügyeleti tisztet inspicziálta s neki különleges utasitásokat adott.

Főigazgatói látogatás. *Jurkovich* Emil beszterczebányai tanker. kir. főigazgató 3 napon át vizsgálta a rimaszombati főgimnáziumot; tapasztalatait a mult kedden tartott konferenczián adta elő a tanári karnak s elismeréssel emelte ki az intézet nehéz viszonyok közt folyó müködését. Innen Rozsnyóra távozott.

A rozsnyói püspök és a rekvirálás. Ismeretes tény, hogy a gabona és liszt-rekvirálás a közigazgatási tényezők tevékenységét is igénybe vette s ezen alkalomból sipeki *Balás* Lajos v. b. t. t. rozsnyói megyés püspök átiratilag értesitette a vármegye alispánját arról, hogy ezen munka támogatására s a rekvirálásnál való közremüködése az egyházi fenhatósága alá tartozó iskolák tanitóit kirendelte. *Lukács* Géza alispán szivélyes hangu köszönő levelet irt ez alkalomból a hazafias ténykedéséről közismert megyés püspökhöz.

Segédmérnöki kinevezés. A kereskedelemügyi miniszter ifj. *Burgyán* Aladár végzett müegyetemi hallgatót ideiglenes minőségü kir. segédmérnökké nevezte ki s szolgálattételre a rimaszombati kir. államépitészeti hivatalhoz osztotta be. A kinevezett segédmérnök *Kubinyi* Géza főispán előtt fogja hivatali esküjét letenni

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter *Máriássy* Zoltán tornaljai kir. járásbirósági irodatisztet a hajduböszörményi kir. járásbirósághoz áthelyezte.

Járásbirósági kinevezések. Az igazságügyminiszter *Pataki* Rezső zólyomi kir. járásbirósági joggyakornokot a nagyrőczei kir. járásbirósághoz jegyzővé nevezte ki. — *Lepacsek* János nagyrőczei kir. járásbirósági telekkönyvi átalakitó dijnokot a margittai, *Ábrámofszky* József mezőkászonyi kir. járásbirósági betétszerkesztő szakdijnokot pedig a nagyrőczei kir. járásbirósághoz irnokká nevezte ki.

Lelkész választás. A csővári ág. ev. egyház a megüresedett lelkészi állásra egyhangulag *Banczik* Aladár rimakokovai segédlelkészt választotta meg.

Helyettesités. A rimaszombati állami elemi leányiskolában megüresedett tanitónői állást a kir tanfelügyelőség özv. Bérczy Kálmánné helpai áll. isk. tanitónővel töltötte be április 1 től.

Szabadságolás. Ziman Ede martonházai áll. isk. igazgató gyöngélkedése miatt szeptember 1-ig szabadságot kapott.

Iskolafelügyelők. A VI. fiuosztályu növendékek évzáró vizsgálataira a kultusminister a következő iskolafelügyelőket küldi ki: Dobos László, Falvai János, Liptay János, Lipták Endre, Mares János, Matolcsy Pál, Ruszkay István, Simkó Géza, Schmögner János és Törköly József.

Szakfelügyelő megbizás. A vármegyénkben lévő iparostanoncziskolák felügyeletével a most folyó iskola évre Csizmazia Kálmán beszterczebányai állami ipariskolai igazgató bizatott meg, mint szakfelügyelő.

Letört bimbó. Sulyos gyász érte dr. *Witt* Sándor helybeli ügyvédet és családját. Leánykája *Witt* Ilonka 12 éves korában hoszszabb betegség után elhunyt. A kedves leányka földi porrészeit f. hó 7 ikén adták át a sirnak izraelita szertartás szerint nagy részvét mellett.

Hősi halál. *Hizsnyan* József városi adószámtiszt, a cs. és kir. 25-ik gyalogezred hadapródja az orosz harcztéren szerzett betegségéből kifolyólag f. hó 3 án elhunyt. — A 34 éves életerős fiatal férfi tüdőbajt szerzett s baját Békésgyulán az ottani szanatóriumban kezelték. Onnan sulyos betegen jött haza, de itthon egy napot tölthetett csak övéi körében, a halál megváltotta szenvedéseitől. Április 5 én délután 4 órakor temették nagy részvét mellett. Megjelent a városi tisztikar élén a polgármesterrel s az ezredes a helybeli tisztikarral. A temetési szertartást *Szémann* Endre prelátus végezte s a helybeli katonaság egy szakasza kivonult s a sirnál diszsortüzet adott. Halálát atyja *Hizsnyan* Bálint és neje *Telgarecz* Mária, özv. *Telgarecz* Jánosné nagyanyja, *Hizsnyan* Béla mint testvére, családjával, özv. ifj. *Hizsnyan* Bálintné és nagyszámu rokonság gyászolja.

Halálozások. *Schablik* Jakab f. évi január hó 13-án, 70 éves korában meghalt Amerikában. A megboldogultban *Schablik* J. garamfői körjegyző édesatyját gyászolja.

Özv. *Balogh* Károlyné szül. somoskövi *Somoskeöy* Rozália, életének 83 ik évében f. hó 8-án Balogtalán elhunyt.

Mindek Viktor, rozsnyói egyházmegyei áldozópap életének 31 évében márczius 29-én Pelsőczön, a szülői háznál elhunyt. Április 1-én temették.

Dusek Ferencz dereski plebános hosszas betegség után életének 65-ik, áldozópapságának 41-ik évében elhunyt. Április 7 én temették — Deresken.

Rusznák Mária varrónő 38 éves korában április 2-án Rimaszombatban meghalt. Holttestét Losonczra szállitották. 3-án temették.

Banyák István, helybeli csizmadiamester 50 éves korában f. hó 5-én, nehány heti betegeskedés után meghalt, 6-án temették nagy részvét mellett.

A helybeli 80-ik gyalogezred legénysége közül elhaltak: *Gráb* Mihály 48 éves népfölkelő április 2 án és *Lukijan* György 21 éves gyalogos április 5 én.

A Fehér-Kereszt rendkivüli közgyülése. A Gömörvármegyei Fehér Kereszt Egyesület e hó 16 án, vasárnap délután 4 órakor a vármegyeháza nagytermében rendkivüli közgyülést tart, melynek tárgya elnök és titkár választás és esetleges inditványok. — A tagok feltétlen megjelenését ez uton is kéri az elnökség.

Eljegyzés. Ifj. *Káposztás* István, helybeli borbély — ki jelenleg az északi harcztéren teljesit szolgálatot — márczius hó 30 án tartotta városunkban eljegyzését *Tuba* Juliskával.

Uj zászlóaljparancsnok. A beszterczebányai 16 ik honvédgyalogezred pótzászlóaljának eddigi parancsnoka: *Tattay* István ezredes nyugállományba helyeztetvén, helyette menasági *Adorján* Ágoston alezredes vette át a pótzászlóalj parancsnokságot.

Kinevezés. *Szakall* István nógrád romhányi birtokost ő Felsége a király a háboru tartamára népfölkelő hadnagygyá nevezte ki.

Esküvő. Dr. *Kardos* Ernő erzsébetfalvai jeles ügyvéd, Kohn Adolf helybeli jóhirü kereskedő fia, ma vasárnap tartja esküvőjét Erzsébetfalván *Eisler* Jenő kedves leányával: Margitkával.

Szép zenei siker. Az itteni államépitészeti hivatalnál hosszu időn át müködött. *Bodor* Ármin mérnök, jelenleg a budapesti kir. államépitészeti hivatal főmérnökének városunkban született leánya: *Bodor* Erzsébet, a nemzeti zenede egyik kiváló növendéke, fényes sikert aratott folyó hó 3-án a zenede igazgatósága által a Vigadóban rendezett hangversenyen. Első izben egy quartettben müködött közre mint II. hegedüs Huber: Változatok a „Szózat" felett nivós előadásában, azután önállóan szerepelt Saint-Saëns „Rondo capriccioso" ügyes, kiváló zenei érzékre és nagy tudásra valló előadásával. A szép reményekre jogositó fiatal leány Barè Emil tanitványa. Fényes sikereért ez alkalommal öszinte, meleg elismerésben, sok tapsban és kihivásban volt része.

Ismerősünk képe a frontról. A „Tolnai Világ" lapban mult héten egy jó ismerősünk mosolygó arcza tünt fel egy képen. A 32 ik cs. és kir. gyalogezred vitéz kapitánya: *Gross* Jenő, a Beliczky Böske nálunk is közszeretetnek örvendő férje képe ez, kiről el van mondva a sikerült kép alatt, hogy a harcztéren a front mögött milyen ügyesen és leleményesen konstruált védelmi és lakó helyeket készittetett.

A IV-ik hadikölcsön. A m kir. pénzügyi kormány e hó folyamán a IV. hadikölcsönt bocsátja ki. — *Aláirásra kerülnek:* 6%-os kölcsönkötvények és 5½% os pénztári jegyek. A 6% os kötvényekből csak szabad darabok adatnak ki, mig az 5½%-os pénztárjegyek 10 évre fognak szólni. — A hivatalos prospektus — értesülésünk szerint — e hó 16-án fog megjelenni, de *előjegyzéseket a „Rimaszombati Takarékpénztár" már most is elfogad* a kibocsátásra kerülő értékpapirokra.

Pályázat lelkészi állásra. A rimabányai evang. egyházközség lelkészi állomására pályázatot hirdet a gömöri esperesség. A 400 kor. 24 f. congruával kiegészitett fizetéshez tartozik: 158½ kilo rozs, 97 kilo zab, 24 bécsi öl tüzifa befuvarozva, egy házhely föld-rét megmunkálva stb. Istentisztelet nyelve tót. A pályázat április 15-dikéig Gyürky Pál főespereshez küldendő Rimaszombatba.

Névtelen adomány a nyomorék gyermekeknek. A rimaszombati róm. kath. templom Szent Antal perselyében boritékba téve 3 koronát talált *Szémann* Endre pápai-prelátus, apátplébános, amelyet egy névtelen adakozó a nyomorék gyermekek számára kiván eljuttatni. A Gömörvármegyei Fehér Kereszt Egyesület elnöknője a pénz átvételét ez uton nyugtázza hálás köszönetének nyilvánitása mellett.

A vak katonáknak! *Lukács* Gézáné alispánné által kezdeményezett s az ő lelkes tevékenységével vezetett jótékony akczió, mely a vak katonák segélyezését czélozza, e héten a következő adományokkal gyarapodott: *Komáromy* István, garamvölgyi járási főszolgabiró Koháryháza község áldozatkész lakosságának gyüjtése fejében 90 koronát, *Juraskó* Elek cs. és kir. hadnagy a tiroli harcztérről 10 koronát küldött. *Lukács* Gézáné ezuton köszöni meg a jótékony adományokat.

Megnyilik a városkerti vendéglő. A korán ébredt tavasz korán tette zölddé városkertünket s korán nyithatja meg *Jellinek* Jakab jóságáról közismert városkerti vendéglőjét. A vendéglő ünnepélyes megnyitása e hó 16 án, vasárnap lesz, de addig is kaphatnak kifogástalan ételt és italt azok, akik felkeresik poros városunk kedves sétahelyét. A megnyitástól kezdve mérsékelt áru ebéd és vacsora bérlet kapható a városkerti vendéglőben.

A jótékonyczélu képkiállitás elszámolása. A két hét előtti képkiállitás a rendezés mérsékelt keretei és igényeihez képest anyagilag is várakozáson felüli szép sikerrel zárult. A két nap alatt a kiállitás pénztárába befolyt: jegyekből 439 kor., eladott képekből 300 kor., hirdetésekből 75 kor., adományokból 25 kor., Katalogus és felülfizetésekből 69 kor. 10 fill. Az összes bevétel tehát 908 kor. 10 fill. volt. Ebből az összegből a Szent György-Czéhet illetett képek vételára fejében 272 kor., a rendezés kiadásaira fordittatott 141 kor. A tiszta jótékonyczélra forditható bevétel tehát 495 kor. 10 fill. volt, mely összegből 30 kor. a kassai katonai parancsnokságnak küldetett a háboruban elesettek özvegyeinek és árváinak segélyezésére, a *Lukács* Gézáné által vezetett vak katonák segélyezésére irányuló akczió javára pedig 465 kor. 10 fillér jutott. — A kiállitás sikerét *Gál* István, lapunk szerkesztője levélben közölte a Szent-György Czéh igazgatójával, dr. *Siklóssy* Lászlóval, aki azt, mint köszönő levelében irja, örömmel és hálásan vette tudomásul, azzal az igérettel, hogy a jövőben Magyarország összes városai számára a rimaszombati tagok lelkes és kedves munkálkodását fogják példaképen odaállitani. A kiállitásról egyébként a Szent György Czéh lapja, „A gyüjtő" is meg fog emlékezni legközelebbi számában. — Egyidejüleg köszönő levelet kaptak azok a helybeli tagok is, akik a rendezés munkájában lelkesen és odaadással részt vettek.

Elfogták a rimaszombati betörő bandát. A Rimaszombatban utóbbi időben állandóan garázdálkodó s a közbiztonságot erősen veszélyeztető betörő bandát a rimaszombati és osgyáni csendőrőrs egy nagyszabásu nyomozat után kézrekeritette. A bünjelek biztosittattak s a tettesek és orgazdák le vannak tartóztatva. A letartóztatásról további részleteket a még folyamatban lévő további csendőrségi nyomozás érdekében nem közölhetünk.

A 18 évesek sorozása. Az 1898-ik évi születésü népfölkelésre kötelezettek bemutató szemléje két bizottság előtt fog a vármegyében e hó folyamán megtörténni. Az első számu bizottság április hó 14. és 15-ikén *Feleden* soroz, ahol az *alispán* tölti be az elnöki tisztet, 16 án *Nagyrőczén dr. Wieszt* Károly, 17 én *Jolsva* (város és járás) *Szénássy* Béla, 18 án *Dobsinán Benedikty* Kálmán, 19. és 20-án *Rozsnyón* (város és járás) *Spéczián* Gusztáv, 25-én *Tornalján Hevessy* Bertalan s ugyanaznap *Putnokon Diószeghy* Dezső elnöklete alatt fog müködni. A második számu bizottság április 19 én kezdi meg *Rimaszombatban* müködését az *alispán* elnöklete alatt, 20. és 25-én *Nyustyán* soroz rimakokovai *Knöpfler* Károly, 26-án *Ratkón Liposits* Tivadar, 30 án pedig *Nándorvölgyön Okolicsányi* Lajos elnöklete alatt. — Az alispán e tárgyban tett rendeletét ma kapják kézhez az érdekeltek. Polgári orvosként Rimaszombatban dr. *Meskó* Miklós, vármegyei főorvos szerepel, a többi helyen az illetékes járási vagy városi tiszti, illetve helyettes tiszti orvosok.

Takarékbetétek kamatozása *a Rimaszombati Takarékpénztárnál folyó hó 10-étől* a befizetést követő napon kezdődik és a visszafizetést megelőző napig tart.

Uj állami iskola. Kisrőcze iskolájának államositása tárgyalás alatt van.

Bronz vitézségi érmek a 16-os honvédeknek. A hadrakelt seregnél a király által erre felhatalmazott parancsnokság által az ellenség előtt tanusitott vitéz magatartásuk elismeréseül bronz vitézségi érmet kaptak a beszterczebányai 16 ik honvédgyalogezredben: Czirbusz János és Bódy Béla hadapródok, Juhász Sándor őrmester, Csoltó István, Kováts András, Czibula János, Sugár György, Bacsó György, Balog József, Barnóczi József, Schlesinger Andor, Ujhelyi János, Hornyák János és Ivocs Lajos szakaszvezetők, Barzik Pál, Balczó Márton, Barczi János, Bartha István, Czambel György, Czakó Zsigmond, Cseh Ferencz, Chovanecz Mihály, Demeter János, Deme István, Ficsur Imre, Gyurtis Pál, Hugyecz János, Herczeg Pál, Horváth Mihály, Hroncsok Pál, Kniska Mihály, Komora Vilmos, Kovács György, Krokavecz András, Kaucko János, Klimcsók József, Kiss István, Kovács Rafael, Liska György, Libják Péter, Lusztig Jenő, Melisik Márton, Mika János, Martis László, Mag János, Molnár Zsigmond, Prezenski István, Ponyiczki Pál, Skorván József, Szubai Zsigmond, Srobar György, Sziman Mihály, Sós József, Tóth Zsigmond, Tóth István, Troliga István és Vass István tizedesek, Árvay József, Borik József, Blaskó Károly, Cikora György, Dohorovits András, Dudok Pál, Főző János, Faskó János, Ferencek István, Filicky István, Herczeg István, Hutnik András, Hendlik János, Huszka János, Kalocsai János, Kovács Bálint, Kiss Lajos, Kralik Mihály, Kakuk Ferencz, Kokavets Mihály, Kuhár József, Lavrencsik János, László János, Molnár Ferencz, Makai Ferencz, Nikovics Imre, Pálka János, Poprocki Pál, Rapics Antal, Sivó István, Simcsik István, Sirkó Sándor és Tamás István őrvezetők, Adamecz Péter, Ambrus Bálint, Belkó Péter, Butora István, Belkó József, Bugan János, Blaskó István, Bagyon Mihály, Bakos András, Berze István, Brzula János, Botos András, Berki Géza, Berki Rezső, Bodon Lajos, Bárány János, Balázs Pál, Csizmarik Kálmán, Csernik Ambrus, Chlebnicsan István, Cserniczky János, Cziczer András, Darabos János, Dobrik András, Danovecz József, Dudás

János, Dudás Mihály, Faragó János, Fábin Pál, Farkasovszky Ferencz, Filyó Mihály, Füzér Lajos, Gráner János, Gondás Mátyás, Gál Ferencz, Garai Pál, Gaugyala János, Galló András, Grecsó János, Genya István, Hlinka József, Horváth István, Hegyi István, Haranza János, Hugyecz András, Howorka János, Hiékli György, Hábel István, Hlebovics Imre, Horváth Géza, Jakus Pál, Kincs György, Krajacz Sámuel, Kjapes György, Kutscherak Giril, Kármán András, Koleszár János, Kopjár István, Kapczád András, Kreha György, Kostyek Mátyás, Kökény Ferencz, Kucsera Péter, Kolenkár Márton, Kutyej Pál, Kovacsik Márton, Keresztes János, Káhr József, Kovács Béla, Kraszan György, Koi Béni, Kuczbel János, Kucsera János, Kerékgyártó József, Kostyál Péter, Lányik Márton, Lódor János, Lestach János, Lociga János, Licsó Ádám, Lunter János, Lalik Péter, Magány Ignácz, Máté Ezechiel, Mojzsis János, Miszkó Dániel, Mózes János, Mikudna Mihály, Mikulás András, Murin Mátyás, Mruk János, Morong János, Mosoly József, Mjartusz József, Mráz Pál, Menczei János, Matos Lénárt János, Német István, Oczel Pál, Oláh Lajos, Osvarth János, Orbán Lajos, Opaterni József, Polczkó János, Pálinkás Gábor, Plajdicskó János, Plotyicza Imre, Pápai István, Polyák András, Pecznik György, Polyák Márton, Pityi László, Pap Lajos, Prádl János, Pivnyik György, Rovnyán János, Rácz Lajos, Richter János, Reisz András Ruszkovics István, Szabó Mihály, Sperka Ferencz, Sztik György, Sztrics János, Szikora Pál, Sztankó János, Soltész András, Szabó László, Szurovi János, Szabó Ignácz, Sógor Mihály, Szpodnyák Aandrás, Szalay János, Soltész Pál, Szekeres Ferencz, Schwandtner Ferencz, Szedlák András, Süllei József, Tóth János, Topolcsik Rafael, Tóth István, Tyelük István, Tucsek János, Urda György, Vozov György, Varga János, Vrana János, Varga Lajos, Veverka Sándor, Valach András, Vozav Pál, Vidányi Ferencz, Varga Lajos, Viszkocs János, Velics György, Vaczlavik Márton, Vincze József, Weisz Samu Sándor, Zaharia Ágos-Zubor András és Zsitniák Márton honvédek.

Fémek beszolgáltatása Gömörben. Az alispáni hivatal összeállitotta az önkéntes beszolgáltatások folytán a hadsereg czéljaira összegyült fémek jegyzékét. E szerint beszolgáltattak 3219 kg. vörösrezet, 3128 kg. sárgarezet, 78 kg. ónot, 60 kg. czinket és 1208 kg. ólomot. Ezen tekintélyes számok a vármegye áldozatkészségének lankadatlan erejéről beszélnek.

A háboru vége. Egyik budapesti nagy lapban olvastuk a következő jóslatot, amely *egy angol bankártól* származik s a háboru dühöngése közt talán vigasztaló hatással lehet. Az angol bankár egyik alkalmazottjának kétszer megjósolta, hogy előbb a kezén, aztán a lábán megsebesül s mikor mind a kettő pontosan beteljesült, akkor az alkalmazott arra kérte, jósolja meg a háboru végét is, *1916. junius hó 17 én lesz vége a háborunak* — szólt a jóslat, de én nem érem azt meg, ujév után meghalok. S január 2 án csakugyan meghalt a bankár.

Gömöri jóslat a háboru végéről. Nem tartozunk azok közé, akik minden szónak hisznek, de ugy látszik van valami a levegőben s a lelkek mélyén élő óhajtások ilyenkor kitörnek egyes, különösen formált lelkekből. Tele van a világ a béke óhajtásával, várják a háboru végét, mint hajdan a Messiást és jósok támadnak, akik erről jövendölnek. A sok közt emlegetnek egy gömöri falusi fiut is, aki egy napon igy szólt az anyjához: Főzze meg anyám az ebédet, mert hazajön az apám és délután meghal! Az apa hazajött s ebéd után csakugyan meghalt, bár előbb egészségesnek látszott. A fiut faggatták, hogy ha már ezt tudta, mondja meg: mikor lesz a háboru vége? Juniusban lesz vége — szólt a fiu. Érdekes, hogy az angol bankár is juniusra jósolta.

Járdák öntözése. A rendőrkapitányság elrendelte, hogy poros és száraz tavaszi és nyári napokon a járdák reggel nyolcz órára feltisztittassanak és fellocsoltassanak. Ez az intézkedés különösen üdvös a mai járványos időkben és kivánatos, hogy hasznos és fontos voltát megértve, senki sem adjon alkalmat arra, hogy be nem tartása miatt rendőrségünknek szigoru büntető eszközökhöz kelljen nyúlnia.

Szabadságon. Lapzártakor vesszük a hirt, hogy *Kubinyi* László, a 10 ik huszárezred hadnagya, akinek mellét két vitézségi érem disziti, rövid szabadságra a harcztérről hazaérkezett.

Éjjeli verekedés. Péntekről szombatra virradó éjjel verekedés keletkezett *Tóth* Árpád Tompa-utczai vendéglőjében, melyben egy polgári egyén és egy katona vett részt. A katona eltávozván a vendéglőből, hazatért s kardját felkötve visszament s ott duhajkodni kezdett, melynek végén Tóth Árpád vendéglőst fején kardcsapással megsebesitette. Az eljárás mindkét, ugy a polgári mint a katonai hatóság részéről folyamatban van.

Értekezlet a negyedik hadikölcsön ügyében. *Kubinyi* Géza főispán, aki a kadikölcsönök akcióit a legszebb eredményre juttatta vármegyénkben, a negyedik hadikölcsön akciója érdekében indítandó propaganda megbeszélése végett e hó 11 én, kedden délelőtt 10 órakor Tornalján a Sajóvölgyi, 12 én délután 3 órakor Rimaszombatban a rimaszombati és vidékén lévő pénzintézetek vezetőivel értekezletet tart.

Öngyilkosságok. A Rimaszombatban állomásozó 80 ik gyalogezred két közkatonája április hó 5 én éjjel felakasztotta magát. Az egyiket a vásártéren lévő gépgyár mögötti gyümölcsöskertben egy almafán, a másikat a gőzfürdő-kert kuglizójában találták meg. Mindkettő meg volt halva. Az öngyilkosságok oka ismeretlen.

Államsegély az iparos tanoncziskoláknak. A kereskedelemügyi miniszter értesitette a vármegye alispánját, hogy a kultuskormány az 1915—1916 iki tanévre a *rozsnyói* iparos tanonczískola részére 1400 korona, a *dobsinai* iparos tanonczískolának 800 korona s a *putnoki* iparos tanonczískolának 650 korona államsegélyt engedélyezett. A segélyeket a miniszteri rendelkezés értelmében kiutalta a polgármesterek, illetve az elöljáróság kezeihez az alispán.

A hadiárvák és a Fehérkereszt. Rimaszombat, város tanácsa a hadiárvák pártfogói intézmények megszervezése tárgyában felhivást bocsájtott ki, melyet a mult számunkban egész terjedelmében leközöltünk. Ezen felhivást városunk egyesületeivel is közölte a város tanácsa s mint értesülünk, a Gömörvármegyei Fehérkereszt Egyesület az elsők között volt, amely a legszivesebb készséggel ajánlotta fel a nemes és hazafias czélra szolgálatait. Az egyesület ezen átiratát *Lukács* Gézáné elnöknő és *Gál* István titkár irták alá.

Idegenek bejelentése. Városunk szállásadóit ez uton is felhivja a rendőrkapitányság, hogy a náluk szálláson levő idegeneket pontosan jelentsék be; ennek elmulasztása a rendőrség munkáját egyes idegenekkel szemben, akiknek hollétét nem tudják, nagyon megnehezíti.

Zálogtárgyak árverése. A Rimaszombati Takarékpénztár R.-t. a lejárt és ki nem váltott kézi zálogtárgyait e hó 5-én, szerdán d. u. 2 órakor elárverezte. Az árverésen sok érdeklődő és vásárló vett részt, iparhatósági megbizottként *Füredy* Pál városi főjegyző helyettes volt jelen.

Záróra kihágás. Rendőrségünk szigoruan ellenőrzi, hogy az egy órai záróra városunk kávéházaiban és éttermeiben pontosan betartassék; legutóbb két esetben itélkezett záróra be nem tartása miatt; tehát még mindig akadnak olyanok, akik nem tudnak belenyugodni abba, hogy idejében pihenni térjenek és mások éjjeli nyugalmát sem zavarják.

Háborus imakönyv. Stampay ének- és imakönyve háborus énekekkel és imákkal bővitve megjelent. A 256 oldalas könyv csinos kemény kötésben 40 fillér, vászon kötésben 70 fillér, bőrkötésben 4 kor. (netto 3 K 60 f.) A kötött kotta is 40 fill. Tizre egy ingyen jár. Kapható a szerzőnél Köbölkuton, Esztergommegyében.

Az „Apolló" mozi elmult heti müsorán az érdekes film-ujdonságok egész sora szerepelt. A közönség szeretettel karolja fel és látogatja a kellemes mozit, amely mai és a következő szerdai előadásaira is szenzácziós filmeket tartogat.

CSARNOK.

Mindenki elment.

Kik mentek harczba, kik vannak távol,
Már nem is birjuk tartani számon.
Jött a parancsszó s itt hagytak mindent:
Mindenki elment, mindenki elment!

Csendes a puszta, csendes a város,
Az élet messze világban jár most.
S jaj nekünk ugy fáj, oly nehéz e csend;
Mindenki elment, mindenki elment!

Mi kisértük el, mi küldtük őket,
Békében jókat, harczban dicsőket.
Azóta mennyi sóhaj elröppent;
Mindenki elment, mindenki elment!

S ha visszajönnek, már nem is tudjuk,
Hogyan szeressük, hogyan fogadjuk.
Szivünk megcsordul, a szemünk könytelt...
— Mindenki elment, mindenki elment!

S aggódva kérdjük: a hiányzókat
Ki látta őket a harczban jókat?
S néhány nehéz köny elregél mindent:
Mindenki elment, mindenki elment...!

Egy kóbor ebet láttam.

Egy kóbor ebet láttam az uton.
Elnyütt, tépett volt; roskadt a lába;
Csahos kedvében régen járhatott,
Csak ugy ődöngött mélán magába.

Meg-megállt itt-ott a kapuk előtt,
Hol lerágott csont s némi hulladék
Mint egy teritett királyi asztal
Hivogatta, hogy pihenjen, egyék.

S mig megnyugodott kurta perere ott,
Durva láb rugott bele gonoszul
S visszavakkantva tovább őgyelgett
Czélt keresve egy más világon tul.

Megszántam őt és megsimogatám.
Az én végzetem az ő végzete:
Rug rajtam a sors, ha megállanék
S megyek ki tudja hova és merre...?

Telek A. Sándor.

A végzet.

Az életünk egy nagy probléma,
Örök talány, melynek kulcsa nincs.
Megyünk előre tengeráron,
Zugó habon s könnyünk a kincs.

Megyünk előre s az utaink
Néha-néha kereszteződnek.
S mire elválunk, az álmaink
Pókhálószállal átszövődnek.

S az emlékezet csodatükrén
Ha visszanézünk egy-egy perczre,
A csokor, mivel utra keltünk
Hervadtan hullva szerte szerte.

Minden lépésnél hull egy szirom,
Minden sóhajnál egy-egy virág;
S a fordulónál észrevesszük
A hópihét, a zuzmarát.

Vatthay Ilona.

Közgazdaság.

A Rozsnyói Takarékpénztár és Zálogház Részv.-Társ. közgyülése.

A Rozsnyói Takarékpénztár és Zálogház Részvénytársaság folyó évi április hó 4-ikén délelőtt 11 órakor tartotta dr. *Pósch* Dezső igazgatósági elnök elnöklete alatt a részvényesek élénk érdeklődése mellett 53 ik rendes közgyülését.

Dr. Pósch Dezső elnök a háborus helyzet előnyös alakulásának ismertetése után rámutatott arra a nagyon kedvező körülményre, hogy országunk gazdasági és pénzügyi szervezete milyen könnyedséggel állotta ki a legnagyobb idők legnehezebb próbáját. Kiemelte azokat a szép sikereket, melyeket az intézet a mult esztendőben a hadikölcsönök kibocsátásakor azzal ért el, hogy eddig a három hadikölcsönnél összesen 5700000 korona jegyzést bonyolitott le s az intézet betétállománya a háborus mult esztendőben is majdnem 700000 koronával emelkedett. Kiemelte, hogy ezen jelenségek az intézet iránti állandóan öregbedő bizalomnak s az intézet teljesitőképességének a legszebb

bizonyitékai. A megjelent részvényesek nagy megelégedéssel vették tudomásul az elnök közléseit, az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentéseit, egyhangu határozattal hagyták jóvá az 1915. évi zárszámadásokat s egyhangulag járultak hozzá a 150992 korona 80 fillér nyereség felosztása tekintetében előterjesztett igazgatósági javaslathoz. Az intézet tehát az 1915. esztendőre 34 korona osztalékot fizet. (Két koronával többet, mint 1914-ben.) Tartalékalapjait 23000 koronával gyarapitja, jótékonyczélra 2000 koronát ad s az 1916-ik esztendő számlájára 8389 korona 40 fillért visz át.

A megjelent részvényesek nevében *Smid* István részvényes mondott köszönetet az igazgatóságnak, felügyelő-bizottságnak, *Kozma* Ferencz vezérigazgatónak és a tisztikarnak az elmult nehéz viszonyok között elért szép eredményért.

A közgyülés az elnök éltetésével ért véget.

Pénzintézeti jubileum.

Mult hó 29-én délután tartotta a *Jolsvai Takarékpénztár részvénytársaság* évi rendes, ezuttal *50-ik közgyülését*. Az alapszabályokban előirt határozatképességet tekintélyesen meghaladó számban jelentek meg ugy a jolsvai, mint a vidéki részvényesek. A takarékpénztár ügyvezető-igazgató helyettese *Vietórisz* Sándor nyitotta meg a közgyülést s a tárgysorozat első pontja kapcsán az igazgatóság javaslata alapján inditványozta, hogy a közgyülés dr. *Szontagh* Vilmos polgármestert válassza meg elnökéül. A választás egyhangulag megejtetvén, a megválasztott az elnöki széket elfogadta s a szokásos alakiságok után a közgyülés nagy figyelemmel hallgatta meg *Chalupka* János és *Erőss* Samu felügyelő bizottsági tag, illetve elnök felolvasott alkalmi beszédeit. A közgyülés ugy határozott, hogy a beszédeket, melyek közül az utóbbi az intézet 50 éves fejlődésének adja részletes és szines leirását, kinyomatja és megküldi részvényeseinek. Az igazgatóságnak a tiszta jövedelem mikénti elosztására vonatkozó javaslatához szóllott hozzá *Porubszky* Imre igazgatósági tag s inditványozta, hogy a tisztviselői jutalmak kiszámitásánál alapul ne az alapszabályilag kötelező levonások után fenmaradó tiszta jövedelem rész, mint eddig, hanem a tiszta jövedelemként kimutatott és csorbitatlan összeg vétessék. Hosszabb eszmecsere után a közgyülés az inditványt a jövő évre vonatkozólag elfogadta.

A közgyülésnek az 50 éves jubileum keretébe illő és a kor követelményeivel haladó tevékenysége volt a szakképzett ügyvezető-igazgató alkalmazását kimondó határozata, melyhez képest alapszabályait megfelelőleg módositani határozta.

Az intézet tisztviselőinek háborus segély iránt benyujtott kérvényeit intézte el végül a közgyülés kedvezően.

A közgyülés mindvégig simán és zavartalanul, mindazonáltal a legnagyobb élénkségben folyt le, a részvényeseknek a tárgysorozati pontokhoz való gyakori, de mindég tárgyilagos hozzászólása folytán.

A közgyülés *Kuna* Aurél igazgatósági tagnak az elnökhöz intézett köszönő szavaival ért véget.

29310·29 korona volt a takarékpénztár mult évi tiszta nyeresége s a részvények osztalékát 22 koronában fogadta el a közgyülés az igazgatóság javaslata szerint.

A közgyülést követőleg a takarékpénztár vendégül látta a részvényeseket, s a hirtelenében fehérré változott zöld asztal mellett az esti órákig maradt együtt a közgyülés közönsége.

Azonközben érkezett a miskolczi kereskedelmi és iparkamara üdvözlő távirata az 50 éves jubileumát ülő takarékpénztárhoz.

A kamara üdvözlete, az elnök és Erőss Samu felügy. biz. elnök pohárköszöntői élénkitették a különben is jól hangolt ünneplő asztaltársaság hangulatát.

A takarékpénztár a legnagyobb bizakodással tekinthet a jövőbe, közgazdasági jótékony és üdvös müködésének eddigi szelid üzleti elvei mellett történt következetes gyakorlatának tudatában, abban az erős elhatározásban, hogy a jövőben is ily értelemben kivánja szolgálni közgazdaságunkat s azzal együtt részvényeseinek érdekét, melyhez a szükséges erkölcsi kelékeket birja most is minden néven nevezendő szerveiben s nincs kétség az iránt, hogy fogja birni a jövőben is.

A dobsinai Polgári Takarékpénztár R.-T. e hó 17-ikén tartja negyedik évi rendes közgyülését. A fiatal intézet ugylátszik a kezdet nehézségeivel derekasan megbirkózott s mint az igazgatóság tagjainak összeállitásából látjuk, kellő garancziával bir a jövőt illetőleg is. A mult üzletév nyeresége 14982 kor. 37 fillér volt.

A vármegyei gazdasági munkabizottság e hó 5-én, szerdán délelőtt *Lukács* Géza alispán elnöklete alatt ülést tartott, melyen a tavaszi mezőgazdasági munka érdekében teendő intézkedéseket tárgyalták meg.

A csetneki Concordia közgyülése. A Sárkány I. Károly örökösei és társai csetneki Concordia vasöntő r. t. e hó 26-án tartja Csetneken rendes évi közgyülését. A részvénytársaság mult évi vesztesége 17923 K 98 fillér összeget tesz ki.

Előmunkálati engedély megujitása. A kereskedelemügyi miniszter a Máv. *Dobsina* állomásából kiágazó István-Imrich-falu, Sztraczena, Dobsinai jégbarlang, Pusztamező, Vernár, Szepesvéghely, Hernádfalu és Szepestapolcza községek érintkezésével a Ksod. *Poprád-Felka* állomásáig vezetendő fővonalból s az ezen vasutvonalból Pusztamezőn kiágazó Garamfő érintésével a Zólyombrézó—Breznóbánya—tiszolczi h. é. vasut Vereskő állomásáig vezetendő szárnyvonalból álló helyiérdekü gőzmozdonyu vasutvonalra adott előmunkálati engedély érvényét a lejárattól számitott egy évi időtartamra megujitotta.

A kávé csak igazolványnyal szállitható. A kormány szerdán rendeletet bocsájtott ki, amelynek értelmében kávét vasuton, hajón vagy gépkocsin mától kezdve csak igazolványnyal szabad szállitani. Az igazolványt ugyanott és ugyanoly feltételekkel lehet megszerezni, mint a hol a gabona és lisztszállitási igazolványokat.

Tilos a húsvéti pirostojás. A hivatalos lap szerdai száma miniszteri rendeletet közöl, amely szerint a tyuktojásnak a husvéti ünnepek alkalmából szokásos festése vagy hasonló kikészitése, továbbá az ily festett vagy kikészitett tyuktojásnak forgalomba hozatala az ország egész területére tilos. — Aki a husvéti ünnepek alkalmából tyuktojást pirosra fest, azt a rendelet szerint két hónapig terjedhető elzárással és hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sujtják.

Királyhegyaljai vásár. A miskolczi kereskedelmi és iparkamara értesiti az érdekelteket, hogy a kereskedelemügyi miniszter megengedte, miszerint Királyhegyalja községben a folyó évi május hó 7-ére eső országos kirakó és állatvásárt ez évben kivételesen május hó 8-án tartsák meg.

Vásárváltozások. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy *Tornalja* nagyközségben a május 21. és 22-ére eső országos vásár 23. és 24-én, az október 14. és 15-ére eső 17. és 18-án, a deczember 2 és 3-ára eső 6. és 7-én tartassék meg kivételesen. Ugyancsak engedélyt adott arra is, hogy a *rimaszécsi* április 24. és 25-ére eső vásár május hó 8. és 9-én tartassék meg ez évben.

Kiadó

Csizfürdőben szép fekvésü **villa kerttel** folyó év **május 1-től** kiadó esetleg el is adó. Értekezhetni **Benyó Ferencz,** kalaposnál Rimaszombat.

Eladó burgonya és sódar.

Válogatott, egészséges, vetésre is alkalmas **burgonya (krumpli)** mérőnkint is **eladó.** — Ugyanitt házilag **páczolt füstölt sódar** egészben kapható. — **Rimaszombat, Losonczi-u. 47. sz.**

Kiadó lakás

A rimaszombati **„Otthon Társaskör“** bérletéhez tartozó, három különbejáratu butorozatlan udvari szoba f. évi **május hó 1-étől** kiadó. — Értekezhetni az „Otthon Társaskör“ szolgájánál.

Tölgyfakéreg árverési hirdetmény.

349—1916. szám. — A **sajótibai volt urbéresek** Sajótibán 1916. évi **április hó 10-én** délután 3 órakor megtartandó nyilvános szó és irásbeli árverésen eladják Sajótiba határában fekvő 4·5 kat. hold kiterjedésü urbéri erdőterületen található **tölgyfakészlet cserkéreg** anyagát.

Az 1 ürm³ hasitott fáról nyert cserkéreg kikiáltási ára 6 korona.

A kihasználási időtartam 1916. évi május hó 31-én jár le.

Az árverés érvényességéhez felsőbb jóváhagyás szükséges.

Bánatpénzképen legalább egyszázhusz (120) korona készpénzben leteendő.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el.

Az árverési és szerződési feltételek Sajótibán az urbéresek elnökénél megtekinthetők.

Kelt Sajótibán, 1916. márczius 31.

Jobbágy János, urbéri elnök.
Mihálovits Antal, körjegyző.

Eladó vagy kiadó lakás.

Négy szoba mellékhelyiségekkel és kerttel **Rimatamásfalva főut 8. szám.** — Értekezni lehet ugyanott naponta délelőtt 10 óráig és délután 4 óráig. 2—3

Faárverési hirdetmény.

2026—1916. sz. — Az **alsófalui volt urbéresek** Tornalján a főszolgabirói hivatalnál 1916. évi **április hó 27-én** délelőtt 9 órakor nyilvános szó- és irásbeli árverésen eladják a közigazgatási gazdasági albizottság 376—1916. számu határozatában engedélyezett Kisborosznek község határában fekvő erdejök **mintegy 21 kat. hold** kiterjedésü vágásterületén található összes **fatömeget és cserkéreg** készletet.

A hivatalos becslés alapján megállapitott mintegy 441 métermázsa cserkéreg, 679 ürköbméter hántott fa és 195 ürköbméter gyertyán, csertölgy, nyár és égerfa kikiáltási ára (5020) ötezerhusz korona.

A szerződési időtartam 1917. évi deczember hó 1-én jár le.

Az árverési érvényességhez felsőbb jóváhagyás szükséges.

Bánatpénzképen legalább ötszáz koronát készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban kell letenni.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el.

A részletes árverési és szerződési feltételek Tornalján a főszolgabirói hivatalnál és Alsófalun a volt urbéresek elnökénél megtekinthetők. Megjegyezve azt, hogy a szomszédságban ugyanekkor a cservágás is el fog ez idén adatni.

Tornalja, 1916. április 4-én.

Hevessy, főszolgabiró.

Korlátlan italmérési joggal

kiadó, esetleg eladó ujfeledi vasuti megálló hely mellett

egy uj adómentes ház.

Értekezhetni lehet **Hupka Bálinttal Feleden** és levélileg **Schönk Ödön** postamester tulajdonossal **Csetneken.**

Alkalmi papiros vétel!

(Pénzintézetek, hivatalok, körjegyzők stb. részére.)

Könyvnyomdámban eladó 4000 iv finom famentes, kék harántvonalas fehér papiros.

Alakja: 42|52 cm. Sulya 1000 ivenként 22 kilogramm.

Ára helyben 100 ivenként 3 korona.

Id. RÁBELY MIKLÓS FIA

(Rábely Károly)

KÖNYVNYOMDÁJA

Rimaszombat, Erzsébet-tér 9. sz.

Árverési hirdetmény.

1420—1916. sz. — A **rozsfalvai volt urbéresek erdejének** „Dubina" nevü részletében kitermelt állapotban lévő 26—10 m. hosszu, 119 drb **kocsánytalan tölgyrönk és szálfa** eladására 1916 évi **április hó 13-án** délelőtt 10 órakor Nagyszabos községben a körjegyzői hivatal helyiségében nyilvános szó- és zárt irásbeli versenytárgyalás fog tartatni.

A törzsenkénti lemérés alapján a fatömeg 13 m³ 16—30 cm. középátmérővel biró és 49 m³ 31—69 cm. középátmérővel biró, összesen 69 m³ kéregnélküli tölgyműfára van becsülve.

Kikiáltási ár 1400 korona.

Távirati, elkésett és utóajánlatok nem fogadtatnak el.

Kikiáltási áron alul a fatömeg nem fog eladatni.

Szóbelileg árverezni kivánók kötelesek a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban az árverési elnök kezéhez mint bánatpénzt letenni.

A zárt irásbeli ajánlatok szabályszerü bélyeggel látandók el, továbbá tartalmazniok kell a kikiáltási ár 10 százalékát, mint bánatpénzt és azon kijelentést, hogy árverező a részletes árverési és szerződési feltételeket ismeri és magát azoknak aláveti.

Az árverési és szerződési feltételek megtekinthetők a rozsnyói járás főszogabirájánál és a rozsnyói m. kir. járási erdőgondnokságnál.

Rozsnyó, 1916. márczius 30.

Nagy, főszolgabiró.

Hirdetéseket

e lap részére elfogad

a kiadóhivatal

Tompa-utcza 10. és

Ifj. RÁBELY MIKLÓS

könyv- és papirkereskedő

Deák Ferencz-u. 20. sz.

Meghivó.

A Csízi Jód-Bróm-Forrás Fürdö Részv.-Társ.

1916. évi április hó 24-ikén délelőtt 10 órakor

Csízben, az igazgatósági épület nagytermében tartja meg

folyó évi rendes közgyülését.

A gyülés tárgyai lesznek:

1 Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1915. üzletévről.

2. A mérleg megállapitása és határozathozatal a tiszta nyereségnek hová-forditása iránt.

3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.

4. A felügyelő-bizottság illetményének megállapitása.

5. Alapszabály módositás.

6. Inditványok.

Csíz, 1916. évi április hó 4-én.

Az igazgatóság.

Az 1915. évi mérleg és a közgyüléshez intézett jelentés a társaság irodájában a hivatalos órák alatt a közgyülést megelőző 14 napon át minden részvényes által megtekinthető.

Kiadó lakás és bolthelyiség

Andrássy-utcza 1. számu házban egy szép, egészséges 3 szobás lakás és egy bolthelyiség **azonnal is** bérbe vehető. Értekezhetni: **Andrássi** fényképészszel.

19-*

8—*

Kiadó lakás

Szijjártó-utcza 49. szám alatti emeleti lakás, mely áll: 3 szoba, alkove, fürdő-szoba, konyha, éléskamara és mellékhelyiségekből, villanyvilágitás és vizvezetékkel ellátva, folyó évi **május hó 1-től** bérbeadó. — Értekezhetni lehet **Rákóczy-utcza 4. sz. alatt.**

Faárverési hirdetmény.

Tiszolcz nagyközség „Sajba" nevü erdőrésznek kihasználására engedélyezett 96·5 kat. holdján található és törzsenkinti felvétele alapján megállapitott 9576 m³ **vörös-fenyő** haszonfa, 273 m³ **lucz, és jegenye-fenyő** haszonfa, 189 m³ **juhar, kőris** és **szil** haszonfa és 2954 ürköbméter **vegyes tüzifa** tömeget Tiszolcz (Gömörkishontvárm.) község házánál 1916. évi **május hó 8-ikán** d. u. 2 órakor nyilvános irásbeli árverésen fogja eladni a járás főszolgabirája.

A becsérték, mint kikiáltási ár 164760 kor., azaz Egyszázhatvannégyezerhétszázhatvan kor.

A szerződési időtartam a szerződés felső jóváhagyásától számitandó három (3) esztendő.

Az árverés érvényességéhez felsőbb jóváhagyás szükséges.

Bánatpénzképen a kikiáltási ár legalább 10%-át készpénzben vagy óvadékképes érték papirosban az ajánlathoz csatolandó.

Utó-, feltételes- és távirati ajánlatok nem fogadtatnak el.

A részletes árverési és szerződési feltételek, valamint a fatömeg felvételi jegyzéke Tiszolczon a község házánál és Nyustyán a főszolgabirói hivatalnál megtekinthetők.

Nyustya, 1916. április 5-én.

Máriássy, főszolgabiró.

Faárverési hirdetmény.

1879—1916. szám. — A **csoltói volt urbéresek** Csoltó (Gömörmegye) 1916. évi **április hó 26-án** délelőtt 9 órakor megtartandó nyilvános szó- és irásbeli árverésen eladják Csoltó község határában fekvő, mintegy **5·8 kat. hold** kiterjedésü közös erdejük területén található összes **fiatal tölgyfáról nyert cserkéreg** készletet.

A hántott fa egy ürköbméteréről lehántható cserkéreg kikiáltási ára 8 K 32 fillér.

A szerződési időtartam 1916. évi julius hó 31-én jár le.

Az árverés érvényességéhez felsőbb jóváhagyás szükséges.

Bánatpénzképen legalább egyszáznegyven (140) korona készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban leteendő.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el.

A részletes árverési és szerződési feltételek Tornalján a főszolgabirói hivatalnál és Csoltón a volt urbéresek elnökénél megtekinthetők.

Tornalja, 1916. évi április hó 4 ikén.

Hevessy, főszolgabiró.

ÜZLET ÁTHELYEZÉS!

Van szerencsém tudatni a mélyen tisztelt közönséggel, hogy a 10 év óta fennálló jó hirnevü

MOSÓINTÉZETEMET

1916. évi május hó 1-étől Szijjártó-utcza 70. sz. alól a **Tompa Mihály-utcza 12-ik szám alá a Szikorszky-féle házba helyezem át.**

Amidőn ezt a mélyen tisztelt közönség szives tudomására hozom, egyben kérem továbbra is azon szives pártfogását, amelylyel 10 éven keresztül megajándékozni méltóztatott.

Rimaszombat, 1916. április hó. Teljes tisztelettel:

1—3

Tóth Andrásné és Társa.

Rimaszombat, 1916 Nyomatott **id. Rábely Miklós Fia** könyvnyomdájában.